

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI, GAZDÁSZATI, IPARI, KERESKEDELMELI ÉS NEVELÉSÜGYI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSMEGYE ÉS A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉG HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Egyes számok 20 krajozárjával kaphatók könyvtárkereskedésekben.

A kéziratok a szerkesztőséghez, pénzek s reklamációk a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési feltételek.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt - kr.
Hat hónapra 2 frt 50 kr.

Előfizetési pénzek postautalványval is küldhetők.

Hirdetések.

Hivatalos hirdetések díja a bélyeg-illetékekkel együtt: 1—100 szög 1 frt 30 kr, a 100-on fölül minden szó 1 krajával számítatik. E hirdetések után járó díj előlegesen küldendő be.

Magán hirdetések: négy hasábos petit sor egyszeri közlésért 7 kr, kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 kr. — Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyilttérben: minden három hasábos garmond sor díja 20 kr.

A földadó szabályozása.

I.

Koszorus költőnk: Jókai Mór, ki a legnehezebb időkben is szeretett vigasztalója nemzetének, — illyefalvai választóihoz mondott beszédében találóan jegyzé meg, hogy bizony neki sem örömnapja azon nap, midőn adót kell fizetnie, s hogy neki 2-négyszögmeternyi asztala után annyi adót kell fizetnie, mint egy 1200-holdas somogyi birtokosnak. — De hát... a hazának ezt az áldozatot meg kell hoznunk!

Hát bizony meg!

Hazánkban ezidőszerezt minden adó s így a földadó is új szabályozás alá vétetett.

A földadó szabályozását az 1875. évi VII. törvényezikk rendelte el azzal, hogy: „a földbirtoknak ezen törvény értelmében kinyomozott tisztajövedelme — sem egyes vidékekre, sem földrészletekre nézve — nem jöhet változás alá mindaddig, míg az ország egész területére nézve új földadó-szabályozás nem eszközöltetik.”

Az 1881. évi XL. t.-czikkben a pénzügy-miniszter fölhatalmaztatik, hogy mihelyt a kataszteri tisztajövedelem végleg megállapított, a földadót az új kataszteri munkálatok alapján vethesse ki.

Ezen kivetés — mint a fölszólalások végett a községekbe áttett kataszteri munkálatok tanusítják — megtörtént.

A kataszteri igazgatóságok által minden községnek a reá vonatkozó kész telekkönyv a birtokivékekkel és sommás osztály-kivonatokkal együtt megküldetvén, a községi előjáróság azokat a község, vagy bíró házában közszemlére kiteszi s ezt, valamint az adókövetés megtörténtét a helyi szokás szerént kihirdeti (9. §.), hogy az adókötelesek fölszólalásait 60 nap alatt adják be.

Ha a községi előjárók (17. §) a reájuk szabott teendőket pontosan nem teljesíték; különösen, ha az általuk eszközözendő értesítéseket a kiszabott módon és időben nem eszközölnék, az 1876. évi V. t. cz. 18—30. §§-aiban körülírt eljárás alá esnek, azaz fegyelmi vizsgálat alá vétetnek.

Érdekében áll tehát, ugy az egyes adóköteleseknek, mint a községi előjáróságoknak, hogy a földadó szabályozása körül a törvényrendelte intézkedések megtéessenek.

Az adóköteleseknek — kivált azért, hogy mód nélkül igazságtalan adókövetéssel ne terheltesenek s ezt legcélszerűbben azáltal érhetik el, ha sértett jogaik ellen a kellő időben fölszólalnak; a fölszólalást a községi előjáróságnál szóval, vagy írásban megtehetik.

Fölszólalásnak van helye: (1875. VII. t.-cz. 46. §.)

a) ha oly földrészlet, mely földadó tárgyát nem képezi, mint adóköteles soroztatott, vagy ha adóköteles földrészlet kihagyatott;

b) ha valamely földrészlet többször, vagy ha nem a saját községi telekkönyvébe iktattatott, ugyszintén, ha a tulajdonos hibásan van bejegyezve;

c) ha a térfogat hibásan tétetett ki;

d) ha a földrészlet nem a megfelelő művelési-ág alá foglaltatott;

e) ha a földrészlet nem a megfelelő minőségi osztályba soroztatott;

f) ha a földrészlet a járason belül fekvő, határozottan megjelölendő más földrészlettel összehasonlítva, egyenlőtlenül soroztatott.

Panaszok merülnek föl minden oldalról az osztályozások magassága és a kataszteri munkálatok hiányossága miatt; de hiszen épen ezért s erre való a fölszólalások, hogy ezen hibák orvosoltassanak, kijavíttassanak.

Az osztályzatok módosítása ugyan — mert már megállapított — nem várható, de ezek keretében az egyesek okadatolt panaszai kétségen kívül a kellő orvoslást megtehetik, ha a törvény e részbeni kedvezményeivel élni el nem mulasztják.

Épen így kijavíttatnak a kataszteri munkálatokban előfordult hiányok — és pedig az érdekeltek és községek minden költsége nélkül, — ha azok általuk bejelenttetnek.

Ha tehát az adófizetést megkönnyebbiteni, a fizetés nagy terheit enyhíteni akarjuk, — és ugyan ki ne akarú?! — akkor, hogy ezt, amennyire lehetséges, elérhessük: az adó szabályozásánál a törvényadta kedvezményeket fölhasználni, saját javunkra érvényesíteni, melynek most itt a legfőbb ideje — serényen igyekezzünk, törekedjünk!

Tőke, munka és takarékoság.

— Írta: Keszner Péter.

II.

Az igények kielégítésére szolgáló tőkét és javakat rendszerint csak munkával lehet megszerezni. — Hiszen maga a teremtő mondá — Mózes első könyve harmadik részében — a paradicsomból kiűzött Ádámnak: „... átkozott a föld a te munkádban; fáradsággal eszel abból életed minden napjain. Oreád veritékével eszed a kenyeret, miglen visszatérsz a földbe...” s így a teremtő maga rendelte a munkát az ember földi élete czélja- és eszközévé is egyszersmind. Ennél szebb és drágább utraalót alig adhatott volna a föld vándorának, mintán tehetség is adott neki a munkára, amely tehetség ismét csak munka által fejthető ki és tökéletesíthető. Nem átokként nehezíté a jó s á g o s atya a munkát az emberiség vállára, hanem áldásthozó, boldogságot terjesztő, hatalmas eszközül adta azt a kezébe; rendelkezhetik vele s így tőle függ ezt okosan fölhasználni, vagy magától eldobni. Az ember munkával keríti hatalmába a természet erőit, munkával hódítja meg a földet s így a munka teszi annak hatalmas urává.

De mi is voltaképen a munka? A munka nem egyéb, mint bizonyos erő kifejtés azon czélból, hogy javakat állítsunk elő. Minősége szerent az erő kifejtés s így a munka is vagy anyagi, vagy szellemi, vagy mind-alkettő egyesülve. Anyagi munka pl. a közönséges fávágó; szellemi a tanító, vagy az ügyvéd; mind-alkettőre szükség van az ipar legtöbb neménél, pl. az órá-, géplakatos- vagy asztalos-munkánál. A munkának az értéke pedig nem annyira az erőfeszítés nagysága, vagy tartamától függ, mint inkább attól, hogy minő értékes javat voltaképesek általa termelni. A munkának tehát az legyen a legfőbb törekvése, hogy mennél kevesebb erőfeszítéssel, mennél rövidebb idő alatt, mennél több és értékesebb javakat termeljen. Ezt pedig csak úgy érheti el, ha munkája rendszeres, kitartó, odaadó és hasznosra irányuló. Az ilyen munka élesíti az elmét, kellemes érzéssel tölti el a keblet, edzi az akaratot, nemes önértzetet és önbizalmat kelt s megteremtí az anyagi és erkölcsi függetlenséget, — az igazi szabadságot.

Az ilyen munkához azonban nem elegendő a munkaerő, a munkára való tehetség: munkakedv is szükséges ahhoz, ami ismét csak munkálkodás közben jöhet és erősödhetik meg.

Igaz ugyan, hogy a munka néha nehéz, fáradszó s itt-ott tán keserű is; de az erős jellemet ez még jobban ösztönzi, mert annál édesebb utána a nyugalom, annál nagyobb a siker fölötti öröm. A legesekélyebb tárgy is kedves előttünk, ha az saját fáradozásunk gyümölcse. Csak a tétlenség kerülí s a restség gyűlöli a munkát. Ezt az önző és becsvágyó munkásság szükséges rossznak tartja, mely nélkül egyéb vágyait ki nem elégítheti, — az erkölcsi szorgalom ellenben az élet fűszerének. A legkitünőbb természeti adomány sem képes

nagyot kivívni, ha hiányzik nála a kitartó szorgalom. „Ha lángész vagy, — mond Reynold, — iparkodásod kifejtí azt; ha pedig ezzel nem dicsekedhetel, iparkodásod helyettesíté azt. Rang, vagyon és szerenese gyorsan forgó kereken járnak; munka és szorgalom a legbiztosabb támaszuk. Az erély jóval többet vihet ki, mint a lángész, mert ez hamarabb csügged és több veszélynek van kitéve. Az élet bármely pályáján nem annyira a kitünő észtehetséggel haladhatunk bizton előre; jelentékenyebb e tekintetben a férfias elhatározottság s azon akaratot, mely az embert erélyes és kitartó munkásságra, küzdelemre lelkesíti. Ennélfogva az akaratot bátran nevezhetjük az emberi jellem gyupontjának.

A szorgalom eszerent nemcsak eszköz, hanem czél is. Igen szép dolog az, ha pl. a fölszabaduló mesterlegény sok ügyességgel hagyja el tanító-mesterét, — de ennél sokkal értékesebb a szorgalom, amit elsajátított. A mindennapi életben valami megragadó s lelkesítő látványt nyujt, midőn a szenvedések közt türelmes kitartással küzdő ember végre önéreje által diadalmaskodik.

A szorgalom — az eddig mondottak alapján meghatározva — nem egyéb, mint eleven, körültekintő és kitartó tevékenység s az időnek okos fölhasználása. — Eleven a szorgalom akkor, ha testtel-lelékekkel csüggnék hivatásunkon, szeretjük azt s nem sovárgunk más után. Ezzel együtt jár a kitartás is. Az ide-oda-kapkodás nem vezet czélhoz. Nem egy mester, vagy üzletember nyög ebbeli tévedésének a következménye alatt. Megunva, vagy talán nem elég előkelőnek tartva tanult mesterességét, mely pedig jólétet is szerzett számára, más után nézett, töprenkedéssel, vagy panaszszal töltvén az időt, melyet pedig igen jól használhatott volna föl, tönkre jutott, mert nem volt körültekintő. A körültekintő szorgalom azt kívánja ugyan, hogy ne legyünk egyoldalú üzlet-, vagy mesteremberek stb., de azt nem engedí ám meg, hogy hivatásunkon messze tulmenjünk, csak annyit, hogy érdeklődjünk az emberiség jólétét előmozdító minden dolog iránt. Munkásságunk közepontja legyen — s egyuttal a legnagyobb helyet foglalja el — saját mesterségünk s e körül csoportosuljon egyéb. Az egyirányú, hosszas tevékenység fáradszó, sőt unató, az unató munkát pedig csakhamar meg is utáljuk. A körültekintő szorgalom ennélfogva nem működik végki-merülésig egy irányban, hanem változatossá teszi a foglalkozást, a fáradszó testi munka után szellemileg foglalkozik, ami a legjótékonyabb hatással van hivatásszerű foglalkozására is és viszont. Mindannyian tudjuk, hogy mily magas fokon áll pl. az angol és francia ipar, de azt talán csak kevesen tudják, hogy ez a munkások kézbéli ügyességén kívül főleg értelmi magasabb képzettségüknek tulajdonítandó; kevesen tudják azt, hogy e kitünő iparcikkék készítői a napi kézimunka fáradsalma után nem büzös mulatóhelyeken, koresmákban töltik idejüket, hanem szépen eljárnak az ugynevezett éjjeli iskolákba, hol 11 sőt 12 óráig is hallgatják és tanítják azon elméleti ismereteket, amelyek mesterségük észszerű üzéséhez szükségesek. S míg testük ez alatt megpihen, szellemük is táplálkozik, fölüdül s így megerősödik a jövő napi foglalkozásra. A munkában való változatosság már magában is üdülés. Így a körültekintő szorgalom sok rossztól menti meg az embert s minden erénynek a kezdete, míg a tétlenség gonosz-ságra vezet s a legtöbb nyomor forrása.

Amihez jól értünk, azt szívesen tesszük; amely munkában érezzük előhaladásunkat, azt megszeretjük s a sikerre való kilátás a leghatalmasabb ösztönzőnk. A szorgalomnak egyik leghatalmasabb előmozdítója, ennélfogva a szakmában való készség s annak folytonos tanulmányozása és tökéletesítése párosítva kitar-tással. Mert aki eltűri szorgalma lankadását, vagy hiábavaló irtügyek miatt a munkából kihuzza magát, kikerülhetlenül a romlás útjára téved. Csak hitessük el magunkkal, hogy fölállalt teendőnket mulhatatlanul el kell végeznünk, mindjárt könnyebb szívvél s vidámabb lelkelettel látunk dolgunkhoz. A szorgalom épen ugy, mint más szokás, idővel s gyakorlás folytán könnyűvé, sőt az ember második természetévé válik.

De míg egyrésztől az ilyen munkásság kielégíti az ember tevékenységi ösztönét, másrésztől oly javak birtokába juttatja, melyek alkalmasak minden észszerű igényeit kielégíteni. Nem elég azonban e javakat csak megszerezni, szükséges még, hogy azokat észszerűen fogyasszuk, illetőleg kezeljük és gyümölcsöztessük, azaz, hogy takarékoskodjunk velük.

(Folyt. köv.)

A lévai önkéntes tűzoltó-egyesület.

Mult hó 16-án tartotta a lévai önk. tűzoltó-egylet közlését, mely alkalommal a főparancsnok által föl-olvasott jelentésből átvesszük az alább közölt adatokat, melyek az egyesület állapotát több, eléggé kedvező oldalról mutatják be.

Az egylet jelenlegi tagjainak létszáma: 11 alapító, 57 pártoló, 3 tiszteletbeli, 102 működő; a működőtagok közül 13 parancsnoksági tag, 39 mászó, 45 fecskendő és 5 kürtös. A tagok száma tehát örven-defesen emelkedett; a pártolóké azonban megapadt; ez utóbbiak szaporítása végett taggyűjtő iverk fognak kibocsátatni. Tiszteletbeli tagoknak az egylet ezentul díszokmányt állít ki; ezzel kapcsolatban Simor János hercegprímás is az egylet tiszteletbeli tagságának elfogadására fölkérte határozatott.

Segélyben a múltéven át 3 alkalommal részesült az egylet és pedig: 1.) Öfelsége a király adományából 100 frt, 2.) Simor J. öhercegsége részéről 50 frt, 3.) báró Majthényi Lászlóné szül. Péli Ludovika ömeltósága részéről 100 frtos segélyben.

Ezen segélyeken kívül a tűzoltó-egylet által saját javára rendezett két táncestélyből befolyt 93 frt 45 kr és magánadakozóktól 6 frt. Eszerint az összes, rendkívüli bevételek 349 frt 45 kr összeggel növelték a pénztár készletét. — Az Első magy. ált. bizt. társaság részéről eddig az egyletnek a múltéven nyújtott 150 frtos segélye az idén 57 frtra szállott alá.

Szerelvényeit szaporította az egylet a múltéven: 1 pokróc, 2 szivótömlő, 1 mászólétra 16 balta, 16 mászókötel, 1 mászóöv, 1 kürt, 2 kürtzsinór, — 2 tisztcsákó öv- és baltával (ez utóbbiakat Belesák László ur ajándékozta az egyletnek); ezen beszerzések 154 frt 55 kr értéket képviselnek.

Az egylet vagyoni mérlege a következő: a leltári vagyon 3253 frt 03 kr, a tavali szerzett szerelvények értéke 154 frt 55 kr, pénztári maradvány 228 frt 41 kr, pártoló tagok hátraléka 121 frt 90 kr, a városnál ezéven már kifizetett 176 frt, összesen 3933 frt 89 kr; levonva ebből a „Beschorner-féle“ tartozást 131 frt 46 krt; az összes vagyon értéke 3802 frt 43 kr, teher nélkül.

Van az egyletnek „Betegsegélyző-lapja“ is, mely jelenleg 180 frt 63 krral rendelkezik.

Tűzoltó-gyakorlatok a múltéven májustól szeptember utójáig minden vasárnapon tartattak, s a működő-tagoknak ez alkalmakkor tanúsított kitűnő magatartását elismeréssel említi föl a parancsnoki jelentés.

A rendszeres heti gyakorlatokon kívül, tapasztalás — és leginkább a kutak vízképességének kiismerése végett — 4 helyen (a szertár előtt, a főparancsnoknál, a „Magyar korona“-nál és a városházánál) tartott az egylet nagyobb gyakorlatokat, mely alkalmak mindegyikénél a kutak csekély vízképessége konstataztott; így az említett kutak eljének vize 3 percz — a „Korona-vendéglő“ kutjé 3½ percz —, a Kolibal-féle kuté 2 percz alatt kimerült. Ez állapoton, ugy egészségügyi, mint tűzrendészeti szempontból segíteni elodázhatlanná vált.

A tűzoltók gyakorlati képességét s előhaladottságát bizonyítja azon ügyesség, midőn a múltévi zárgya-

korlaton: a) négy mászó a nehéz nürnbergi létrát 1 p. és 25 m.-percz alatt állította föl; b) a mászóház emeletére az első pár 1 p. 15 mp., a második pár 1 p. 30 mp., s a harmadik pár 1 p. 35 mp. alatt mászott föl; c) a szivattyusok az iskola fölszerelését — az I. sz. 1 p. 22 mp., a II. sz. 1 p. 28 mp. alatt végezték; d) a szivattyusok gyors fölszerelése: az I. számmal 45 mp. s a II. számmal 1 p. 10 mp. alatt lett foganatosítva.

Végül: egy igen méltányos szokást hozott be tavall az egylet, melyszerint az egyhuzomban 5-évig szolgált tűzoltók, jutalomképen teljes egyenruhával látatnak el az egylet költségen. E jutalomban a tavall hozott határozat óta 10 tűzoltó részesült.

Jól esik ennyi sokoldalú credményt tapasztalunk az egyletről s öszintén ohajtunk neki a jövőben még virágzóbb életet!

Különfélék.

— **Katonai előléptetés.** A f. évi tavaszi előléptések alkalmából a Léva állomásozó honvédség egyik derék főtisztje, Rónay Gusztáv I. oszt. százados, őrnagygyá lett előléptetve. — Ugyanacsok a lévai honvédségnél elő lettek meg léptetve: Herselmán Lajos szab. állományu hadnagy — főhadnagygyá és Takács N. hadapród — hadnagygyá.

— **Az adókievítő bizottságok.** Bars megye armaróthi, lévai és körmöczbányai kir. adóhivatalai székelyein 1884. évre, három év tartamára alakítandó három adókievítő bizottsághoz elnök — és tagokul a magyar kir. pénzügyminiszter által kinevezettek és pedig a lévai adókievítő bizottságba; — elnök: Csekey Flóris ügyvéd; helyettes elnök: Belesák László kir. közjegyző; rendes tagokul: Bolemán Ede gyógyszerész, Konkolyi Sándor ügyvéd; póttagokul: Weisz Samu kereskedő és Kabina József szappanos. — Az armaróthi adókievítő bizottságba — elnök: Kosztolányi Aurél ügyvéd; helyettes elnök: Rakovszky Ferencz kir. közjegyző; rendes tagokul: Morvay György ügyvéd, Mittemann Lipót kereskedő; póttagokul: Truszka Károly háztulajdonos és Eisenberg Károly kereskedő; — a körmöczbányai adókievítő bizottságba; elnök: Burda Imre városi tanácsnok; helyettes elnök: Schindler József városi tiszti ügyész; rendes tagokul: Kriskó Pal városi főszámvevő, Anderle József földbirtokos; póttagokul: Dr. Langsfelder Adolf városi főorvos és Horn Vilmos kereskedő. — A megye alispánja pedig az adókievítő bizottságokhoz az 1883. évi XLIV. t. ez. 19 §-a alapján és pedig a lévai adókievítő bizottsághoz rendes tagokul: Hubert Vilmos ügyvéd és Czírok János kereskedőt; póttagokul: Medveczky Sándor gyógyszerész és Ehrenfeld Jakab kereskedőt; — az armaróthi adókievítő bizottsághoz rendes tagokul: Hruska József ügyvéd és Dr. Lányi Benedek megyei tb. főorvost; póttagokul: Wallach József iparos és Rakovszky István háztulajdonost; — a körmöczbányai adókievítő bizottsághoz rendes tagokul: Forster Imre gyógyszerész és Longino Sebestyén kereskedőt; póttagokul: Ritter N. kereskedőt és Ruzsicska József főerdészt nevezte ki. — A körmöczbányai adókievítő bizottságba kinevezett tagok egyszersmind az 1875. évi XXVII. t.

ez. 11 §-ának e) pontja értelmében a bányaadó tárgyalására is hivatvák.

— **Oltárszentelés** volt mult hó 30-án a helybeli plebánia-templomban, hol egy igen csinos kiállítás, közadakozásból épített oltárt szentelt föl az esztergomi érsek megbízásából Munkay János kerületi esperes. A szertartás az esti órákban tartatott meg fényes papi segédlet mellett, nagyszámu közönség jelenlétében. Az alkalmi beszédet a konzekráló esperes tartotta szívhez-lélekhez szólóan.

— **Uj pósthivatal** lépett életbe f. évi májushó 1-én Bars megye Ujlehot a községében.

— **A bars megyei gazd. egylet** tagjainak tekintélyes számáról midőn örömmel közölhetjük, hogy alapító tagja van az egyletnek 118, az évdíjas rendes tagok száma 178, összesen 296: — ugyanakkor sajnálattal kell értesülnünk arról, hogy a földm. miniszterium az eddigi 3000-frtos segélyből jövőre csak 600 frtot hajlandó utalványozni az egyletnek, ezt is egyedül a titkári fizetés pótlására; míg ellenben az egyesületi „Ertesítő“-re, népszerű előadások költségeire s a f. évi borjúdíjazásokra kért segélyösszeget megtagadta.

— **Szabó József** fölszentelt püspök ápril 27-én Esztergomban elhunyt. A boldogult az esztergomi főszékesegyház örkanonokja, nilopolísi fölszentelt püspök, pápai prelátus, a bibornok-hercegprímás sufraganusa, a Lipót-rend lovagja, hittudor és felszázados áldozár volt. Született Mező-Komáromban 1805 márcz. 17-én, 1823 ban vétetett a növendékpapok közé a bécsi Pázmány-növeldébe. Első kápláni állomása volt Marezali Nógrádban; később Udvard. Szolgélyén s végre ismét Nógrádban Karancs-Ságh. Az utóbbi két helyen mint plébános-helyettes is működött. Mint segédpap a hitan tudorává képezvén magát, 1841-ben az egyháztörténelem tanára lett Nagy-Szombatban, 1842-től az erkölestan és pastorális volt szakmája 1853-ig. Az ő tantárgyai voltak a legkelendőbbek, mivel azokat már 1847 — 48 ban magyaryelven terjesztette. 1854-ben b. e. Seitovszky bibornok s hercegprímás oldala mellé vette irodai igazgatónak érsekmegyei kormányában. 1858-ban esztergomi kanonok, később apát és fölszentelt püspök lett. 1880 szept. 30-án tartott aranymiséje rendkívül nagy fényvel ment véghez. Magánvagyonát — mintegy 80 ezer frtot — jótékony-célokra hagyományozta.

— **Szini évadunk**, melyre városi közönségünknek még a mult hóban kilátása volt, most megszünt, mielőtt megkezdődött volna. Ugy értesülnünk ugyanis, hogy a szini-előadásokra városunkban engedélyt nyert Saghyléle szintársulat most nem jön Lévara, mert jelenleg az alföldre indult s ott tesz néhány körutat; a nyár folyamában pedig Balassa-Gyarmatra teszi át működését s eszerint Lévara csak B-Gyarmatról, tehát a nyáron fog atköltözhetni. Jobb is tesz akkor, legalább a nyári hőmérsék több közönséget gyűjt a szinkörbe, mint a mult tavaszi évad hűvös időjárása.

— **Cserebogár** — sárga cserebogár... Nem a hasonzimű régi dal kedves akkordjai, hanem a megdöbbentő gondolatok jutnak eszünkbe, midőn a sűrűn röpkedő, kártékony cserebogarak vészjósló zaja tölti

Tárcza.

Vasuti bakter.

Milyen drága jóság szürke pantallójában, kék, rézgombos dolmányában, csinos sipkájában, amint a kis vörös zászlócskát forgatja, lebegeti, vagy jelző táblája mellett szalutál! Bizony sokat ér a!, nem hiában töri érte magát Léva, no, mert tudnivaló ám, hogy ilyen ör vasut nélkül, avagy vasut ör nélkül épen nem képzelhető.

Szabó Mátyás uram már vagy 15-év óta viseli e terhes „hivatal“. Hányszor megjárta már a maga „vonatát“, ami bizony saját örházatól jobbra is, balra is 2-2 km. Ha csak lehet, minden vonat előtt végiglépdeli hűségesen; garaszol, tisztogat, követ dob le, ludat, borjut hajt el, mert hát így rendelte a pálya-fölvigyzó ur, aki nem kisebb ember ám előtte, mint cigányanak a szolgabíró. Mennyiszor eresztette és emelte föl a zárókorlátot, nehogy baj essék; vagyis hát ember és szeker nagyon ritkán koptatja azt az utat, hanem mégis el kell zárni, mert különben valamelyik ármányos szem a vonatról, megrovídités okozna a bavi gázsinak; ha meg ki nem nyitja, valami arra ténfergő lélek a föld átkát mind rászórna Szabó uram fejére; már pedig az átok néha fog. Elég, ha a föld büntet, maradjunk jobban az éggel! — Hát még mennyi álmatlanságot szenved. Alig hunyja be szemét, már kong a jelző; alig fordul másik oldalára, már megint szignál; alig jutott álomban odáig, hogy a pálya-fölvigyzó ur szivesen mosolygott reá, már fölébreszti a harang s ő fölkél, megnyitja kézi lámpását, jól kimeresztett szemmel nézi, hogy pirosat mutasson, mert a gyerek sokszor zöldre nyitja ki; aztán lábujjhegyen kimegy és végzi dolgát; ha vagy egyszer elmulasztja, tesz olyan éktelen fütyülést az a paripa, hogy teleség és gyerek följednek reá; — aztán meg ez az egy fütyü sem jó ingyen, 50 kr meg 1 frt, néha még sokkal több is az ára.

Aztán mennyi időbe került annak a vasuti módinak az eltanulása. Hjab, nemcsak kézmozdulatra, de tán még a bajusz állására is ügyelni kell, mert ennek lekonyultából könnyen bajra következtethet a vonatvezető... Hát bizony terhes hivatal a!, no de adnak is érte pár forintot, szép egyenruhát, meg lakást is; igaz ugyan, hogy a lakótárs, az a kis láda, amelyik megkocgatja a földélen állongáló harangot, sokszor pe-

rel ám s könnyen mutat utat az istennyilának, hanem azért mégis csak meg lehet ott huzódni sok jó népnek. Milyen szépen elfér Szabó Mátyás uram élete-párjával, anyósával, két lányával, két fiával; még összekoeczanni sem hallja őket az ember. No, annyit azonban meg kell adnunk, hogy nem sok szem látja őket azokon kívül, melyeket a paripa visz, szavukat meg nem igen hallja idegen, mert hát Zsadány se közel, Dobnak is csak tornya látszik, másfelé meg erdőnél, nádnál egyebet nem látni. Már őket nem marja a szomszéd-asszony nyelve, nem csalogatja semmitéle koresma, be nem fonjalépten-nyomon olesó-Mözses ringy-rongy portékáival, rajtuk nem ront a világ, ha már nem javíthat. Hát ez mind rendjén van, de mikor az alsó szél el-elkapkodja a dobi harangszót s ők nem mehetnek e hívogatóra templomba, bizony-bizony el-elbusulják magukat az öregebbek; hiszen nekik az a harang csak akkor szól majd, mikor örökre elpihennek; most hiában hallják a hangot, akker meg nem is fogják hallani.

Nem volt ez mindig így! 15 év előtt Szabó Mátyás uram becsületes eszmadia-mester volt Dobon, a felesége meg, az Eszter, hajadon-számba ment. Nézni csak néztek egymásra, mikor a templom előtt várták a harangszót, vagy mikor Mátyás-bácsihoz kellett vinni a magassarku, hegyes orru eszimat, de különben biz' ökelmék keveset törődtek egymással. Mátyásunk olyan szabásu ember volt, ki a vászoncelédre nem sokat adott; feleségre nem volt szüksége, mivel épen azt tartotta legnagyobb bajának, hogy dolgát egymaga is hamar elvégezheti. Annyi szent igaz: Dobon nem szakadt a lábél, igaz ugyan, hogy kevés ember viselt affélét! Mátyás-mester napokig elfűt 3-lábu székén dologtalanul s hogy a varrást és szabást el nem felejtette, csakis ritka emlékező erejének köszönheti. Aztán hát, akinek apjáról mi sem maradt, az, mint mindig, ma is koplal, ha munkájával nem keres kenyeret.

Mátyás mester keservesen tapasztalta e változhatatlan szabályt. Csoda-e, ha, megelégetve az ilyen tengést-lengést, visszaemlékezett Hamar sógorára, ki a töke mellől fölesapott vasuti bakternek.

Egy szép napon beállit hozzá Mátyásunk s elmondja a maga dolga esniya-binját, kérve a sógort, eszözölje ki valahogyan az ő sorsa jobbrafordulását. Hamar-sógor megígérte s — becsületére legyen mondva — szavát meg is tartotta. Mire Szabó uram másodszor is sógora felé vette utjat, volt bakterház ürese-

désben. A sógor oktatta iziben Mátyásunkat nemcsak, hanem be is ajánlotta a fölvigyzó ur ökegyelmének.

Torzonborz ember volt a pályafölvigyzó ur, amint végigmérte Szabó uramat, ez szinte olvadozott s ha suttymban végrehajtott bökdöséseivel a sógor segítségével nem jó, hát ő bizony szépen elolvadt volna a nagyur szemei elől. — No de a dolog vége az lett, hogy csak menjen Mátyásunk a 74. számú örházba, de mindjárt, mert annak nem szabad üresen állnia. Parancsesal, könyvvel a fölvigyzó ur, bölcs tanácsesal pedig a sógor látta el az újdonsült baktert, aki nagy lelki örömmel ment uj hazája felé. Egyszerre csak kiabálás zaklatja föl nagy örömeből.

— Hallja kend, né! — kiált a fölvigyzó ur.
— Parancsoljon, tekintetes fölvigyzó ur!
— Van-e kendnek felesége?
— Nincs nekem, nem is kell!
— De ha nem kell, akkor ne is menjen kend abba az örházba. Magános embernek nagy az!
— Hát hiszen, ha megkissébbítik is, elferek én benne.
— Nem ugy van a!, hanem négy nap alatt feleséget kerit, vagy ellődul a szolgálatból. Megértette?

— Meg! — felelt megnyult areczsal bakter uram, aki sehogysem látta jónak, kezéből a kenyeret kibocsátani.

Másnap a bakter-mundur befordult Pócsi Eszterék portájára. Eszter épen a libuskákat etette; a bakter-mundur nem hatotta meg a szép jelenet, nem ragadta el a szép libuskák között a legszebbik, amint hívogatta, gügyögötte a többit, hanem azért egyenesen esztinek ment.

— Ni-ni! Hát kigyelmed az? Elnye, de jókor jött, épen ma sütöttük az új bubosban az első kenyeret; — no, mert hisz' tudja kelmed, hogy a régi bubos kiégett, vagyis már hogyan tudna, mikor csak hébe-hóba néz be hozzánk.

— Én vagyok biz' a!, Eszti hugom, még pedig nem kis dologban jöttem.

— Ugyan-ugyan, csak nem állott be zsandárnak, hogy elhajtja libuskáimat?

— Nem biz' én, hanem azért fordulj be velem egy pár jó szóra édes-anyádnhoz.

Befordultak s nemsokára ki is jöttek.

— De mit mond a falu, hogy esküvő előtt egy födel ala kerültünk?

be a májusi estalkony esődjét. E veszedelmes rovar irtására más országokban kiváló gondot fordítanak. Így például Fühnen dánországi kerület gazdasági egyesülete 1883-ban nem kevesebb, mint 1.111.302 $\frac{1}{2}$ fontnyi eserebogarat irtatott ki, amely tömeg Bergoöe dán természetudalásos számítása szerint, legalább is 585-millió eserebogárból állott. Ha meggondoljuk, hogy a fentebbi számítás nyomán, az elpusztított rovarok első ivadéka legkevesebb 5855-millió pajor lehetett volna, és ha tekintetbe vesszük e rengeteg mennyiségű pajor által okozott károkat: ugy a 47.000 tallérra rugott kiirtási költséget éppen nem lehet soknak tartani. — Vajjon mi nálunk is nem lehetne-e a eserebogarak elszaporodása ellen valami intézkedést tenni?!

— **Jó tanács.** Egy new-yorki „cég“ a vidéki lapokban a következő hirdetést közzétette: „50 czentért oly szert ajánlunk, mely elszoktat a káromkadástól.“ Naponként egy csomó levél érkezik jámbor farmerektől, kik az említett rossz szokástól szívesen megválnának 50 czentért, amit a levélben rendszeren meg is kétszereznek. A jó tanács azután ebből áll: „F o g d b e a s z á d a t !“

— **Államadósságok Európában.** Az európai államok adóssága font sterlingben számítva a következő összegeket tüntetik föl: Belgium adóssága 70.303.457, kam. 3.521.204; Dánia ad. 9.529.256, kam. 510.818; Német birodalom ad. 281.017.175, kam. 12.193.942; Franciaország adóss. 937.515.280, kam. 49.413.583; Görögország ad. 17.514.510, kam. 875.726; Anglia és Irland 768.763.691, kam. 28.583.808; Hollandia ad. 79.547.654, kam. 2.369.660; Olaszország 390.304.530, kam. 18.515.226; Luxemburg ad. 626.800, kam. 24.000; Norvégia 5082.777, kam. 363.705; Ausztria-Magyarország ad. 445.494.850, kam. 21.373.063; Portugál ad. 83.138.222, kam. 2.733.922; Románia ad. 24.398.689, kam. 2.194.361; Oroszország ad. 446.018.128, kam. 27.618.370; Szébia 4.000.000, kam. 107.444; Spanyolország 500.949.714, kam. 11.666.171; Svédország ad. 12.792.537, kam. 599.838; Svájc ad. 1.344.000, kam. 55.758; Törökország ad. 245.200.000, kam. 12.237.599; — Európa összes adóssága 4.415.222.271, évi kamatja 202.858.297 font sterling. Az egyes tételek összehasonlításánál szembe kell, hogy míg Oroszországnak csak egy félmillióval van több adóssága, mint Ausztria-Magyarországnak, mégis a kamatfizetési különbözet meghaladja a hat milliót. Továbbá Angliának még egyszerű adóssága van, mint Olaszországnak, dd a kamattöbblet csak létszerannyi.

— **Beküldetett:** — „Sajátságos észjárást föl-tételező dolgokat hallat a szöszékről T.—J., Kis Tapolcsány mezőváros plebánosa. Egyik prédikációjában a katolicizmus évezredek-szentesítette szokását, mely a temetéseknel divó énekek- és bucsuztatókban egyik szép vonásként nyilvánul, — ő kárhoztatja; nem gondolva meg azt, hogy ezáltal a nép zömének, kedveik iránt táplált kegyeletén érzékeny sérelmet ejt. — Másik prédikációjában pedig oly magyarázatokat hoz föl színre, melyek nem a templomba valók, s annál kevésbé valnak a fiatalság romlatlan erkölcsének javára. A temetkezéseknél szokásos énekek- és bucsuztatókat Krisztus akarataival ellenkezőknek vallja, nem gondolva meg azt, hogy ámbár Krisztus ezekre nézve ha-

tározott nyilatkozatát apostolaival nem közölte, mind-amellett a nép ezen érzületeit a kedély egészséges forrásából meríti, s a népet ily meggondolatlan módon ingerelni akarja, kissé merész gondolat. — Így vélekedik a nép nagyja, mint apraja visszautasító és jogos érzetében annak, hogy amit őseik erkölcsi tisztelgésben tartott, azt most papja kényétől függővé tegye. Vagy azt fejtegetve, hogy isten mindent lát: például föl-hozza Patifárné asszonynak — József irányában följegyzett tiszteletlen szerelmét, s ezen szavakra fakad: „a gonosz asszony palástjánál fogva huzta azt magára, vele szemérmelen magát elkövetni óhajtván.“ — Hol itt a tiszta erkölcs, a nemes érzésről való fogalom!? — kiált föl egyik híve — és hozzáteszi: hogy bizalmas férfítársaságban adomának talán beillenék, de a templomban, az isten színe előtt, a fiatalság gyalázatjára mondot eme szavakat egy pap ajkáról méltó igék gyanánt soha, csakis megbotránkozással fogadják s kérdik tőle, hogy talán ezt is korunk legújabbí vívmányai egyik termékének tartják-e? — (Főntartással közöljük e hirt. — Szerk.)

— **Rövid hírek.** — **Időjárás:** A jövő hétre általában változó fölhözeti, közben napos idő várható, helyenként esővel. — **Májushó** végére a nap hossza 15 óra 40 percnyire növekszik. — **Leszállított áru cigaretták** lesznek kaphatók czentul és pedig a „Hungária“-cigarettáknak 100-a fogyasztóközönség részére 3 ft s darabonként 3 kr lesz; a „Stambul“-cigaretták 100-a 2 ft 50 kr s darabonként 2 $\frac{1}{2}$ kr. — **Háromkezü** s egy-lábu gyermek született N.-Kanizsán s az orvosok véleménye szerint, a csoda-gyermek életben fog maradni. — **A konstantinápolyi időzékenység** a zultán által Rezső trónörökösnek ajándékozott diszkard egy millió frank értéket képvisel, s a Stetánia főhercegnőnek ajándékozott nyak-ék 800.000 frankba került. — **A szeszdó-törvényjavaslatot** a főrendek f. é. októberben életbelépendő érvényességgel elfogadták. — **Uj bolygót** fődözött föl a bécsi csillagda; az új bolygó a 236-ik az aszteroidok csoportjában, fénye pedig a 12-edrendűek közé sorozható. — **Vége a puskapornak!** A Krupp fele gyár egy csokoládé-színű port talált föl, mely gyorsabban löki a löveget és szabad helyen robbanás nélkül ég el; alkalmazásától nagy reformot várnak a hadászatban. — **Püspök-választás:** A dunameléki ref. egyházkerület püspökségére beadott szavazatok közül 111-et Szász Károly és 95-öt Filó Lajos nyert; most új választás lesz e két egyén között. — **A tüdővérszék** évenként 40–42 ezer egyén esik áldozatul Magyarországnak, s a szám évről-évre növekedni látszik s ennek oka, dr. Lörczy tüdő- és szívorvos szerint: a rossz lakás és hiányos táplálkozásban rejlik. — **A magyar nyelvet** tanulni kezdik kivándorlott tótjaink Amerikában, mert máskülönb nem tehetnek szert az ott nagy becsben álló magyar munkások renomméjára. — **És itthon?!...** a renommé szintén megteszi a maga hatását. — **Leggazdagabbnak** — a világ városok között Budapest tűnik föl, mert 131-millió franknyi aktív vagyona mellett 38 millió frank adóssága lévén, 93-millió frank tiszta vagyona van; ilyen kedvező vagyoni mérlege egy városnak sincs. — **Keglevich István** gróf a Budapest-terézvárosi követjelöltséget, mely neki fölajánlva volt — nem fogadta el. — **Nagyszerű alapítványt**

tett a magyarosítás érdekében a Szentiványi-család két nemes tagja, kik 55.000 frtot ajánltak föl a Sajó-Gömörben fölállítandó „Fölsőbb polgári és gazdasági iskolára“.

Apróságok.

Nyelvtanilecke: Tanító: Mondj pár melléknevet. — Tanuló: Ész, erény, becsület. — Tanító: Kötzszavat. — Tanuló: Mész, enyv, malter, eszír. — Tanító: Tulajdonnevet. — Tanuló: Ostoba, számár, semmirekellő. — Tanító: Gyűnevet. — Tanuló: Koldul, kéreget. — Tanító: Segédigét. — Tanuló: Bába. — Tanító: Indulatszavat. — Tanuló: Fűges!

Személybiztonság: Mama: Emmácskám lelke, vigyázz, leeseel, ne állj égszen az ágy szélére! — Emmácska: Oh nem mama, nem esem le, hiszen fogom az ingemet.

Tanügy.

245. szám. Bars megye kir. tanfölglyelöjötöl.

Az összes bars megyei népiskolák tiszt. hatóságaihoz!

Meggyözödvé lévén azon buzgalomról, melylyel Barsvármegye népiskoláinak tisztelt hatóságai a népnevelési ügy emelésén fáradoznak, hivatalbeli kötelességemnek ismertem: ezen buzgalomnak és a haza javát célzó szorgos munkálkodásnak eredményét az 1885. évben megtartandó országos kiállításban bemutatni, annál is inkább, mert a legközelebb megtartandó zárviszágak alkalmával ezen czélom eléréséhez a legjobb alkalmak kínálkoznak.

Ebből kifolyólag hivatalos tisztelettel keresem meg a tisztelt iskolai hatóságokat, miszerént a fentebb jelzett czél eléréséhez nekem a következő iskolai dolgok beküldése által segédkezet nyújtani méltóztatassanak:

- 1.) Minden fokozatu osztott, vagy osztatlan népiskola minden osztályából legalább 4 példányban magyar nyelven megirt írásbeli példányok.
- 2.) Megoldott számtani példák minden iskolából legalább 4 példányban, a hozzávaló netaláni szövegezés szintén magyar nyelven.
- 3.) Amely népiskolánál a rajzolás rendszeresen tanittatik, minden ilyen iskolából rajzok, — az elemektől kezdve a legmagasabb fokig, — a növények által készített fokozat szerénti legalább 4–4 példányban.
- 4.) Minden tárgyak, melyek a népnevelészet terén közérdekeltséget támaszthatnának, szívesen fogadtatnak.

Mindezen iskolai dolgok minden fokozatu felekezeti, állami, községi, gyári, telepi és pusztai iskolákból beküldetni kéretnek.

Ez alkalmával fölhivatnak a t. néptanító urak, miszerént teljes buzgalmukat érvényesítve oda hatni szíveskedjenek, hogy a fentebb bekívánt iskolai dolgok a lehető legtisztességesebben kiállítva, az országos tárlaton megýenéknek e téren elvitázhatlan haladását igazolni alkalmasság legyenek.

Midőn ezen ügyet ugy az igen tisztelt népiskolai hatóságok, valamint néptanító urak figyelmébe uolag ajánlanám, egyszersemind kijelentem: hogy csakis önönmagukat becsülik meg s ügybuzgalmukról tesznek tanúságot akkor, ha ezen alkalmat megragadva, oda fognak hatni, hogy megýenék e téren azon helyet foglalja el, mely azt a kifejtett buzgalomnál fogva megilleti.

Hízcér, 1884. évi áprillő 19-én.
Csitári Germanecz Károly,
kir. tanácsos, Bars megye kir. tanfölglyelöje.

Közgazdaság. Jegyzőkönyv.

Fölvétetett Ar.-Maróthon, márczius 25-én, a kiállításí bizottság összülése.

Jelen voltak: Szirányi Sándor elnök, Klobusiczky János kiáll. biz. képviselő, Leidenfrost László, Szentiványi Oszkár, Herzogh Hugó, Székely György, Csitári Germanecz Károly, Gajdosik Ráfael s mint id. jegyző Szobonya Bertalan.

1. Elnöklő a megjelenteket üdvözölve, jelenti, hogy a mult gyűlésen megválasztott Szentimrey Imre és Herzogh Hugó urak a jegyzőséget elfogadják. — Orvendetes tudomásul szolgál.

2. Klobusiczky János a kiállításí bizottság képviselője előterjeszti: hogy miután a változatos működés a csoportok megalakítását teszi elodázhatlan szükséges dologgá, intézkedjék a bizottsági ülések akként, hogy minden csoport megalakulván, a kiállításí bizottság képviselője magát ezen csoportokkal összeköttetésbe helyezhesse. Az előterjesztés elfogadtatván, a bizottsági ülések kimondja, hogy a csoportok megalakittatván, minden csoportba a kiáll. biz. képviselője Klobusiczky János ur beválasztandó. A csoportba ezáltal beválasztandó egyének magok közöl elnököt választanak s a szükséghez képest magukat kibövitik s hatáskörükben a kiáll. biz. képviselője nézetének meghallgatása mellett — a czél szemelött-tartásával szabadon járnak el. A csoportok megalakulásukat a megválasztandó elnök által a kiáll. biz. képviselőjének bejelenteni tartoznak s minden ügyben magukat ezzel teszik érintkezésbe. A kiállításí csoportok vezetőjétől (elnöktől) nyilatkozás várandó be arra nézve, hogy a csoportok vezetését elfogadják-e, nehogy a csoport vezető nélkül maradjon. Ezen nyilatkozat Klobusiczky János urhoz, mint a kiállításí ügyek képviselőjéhez Zsitva-Ujfaluba küldendő.

A csoportok következőleg alakittatnak meg, főntartásával annak, hogy magukat a szükséghez képest kibövitethik:

I. csoport. A mezőgazdaság és mezőgazdasági szakoktatás: Szirányi Sándor, Klobusiczky János, Foglár Lajos, Leidenfrost László, Vass Lipót, Sztankay Kálmán, Dillesz Sándor, Benkovics Ernő, Szentiványi Oszkár, Reidner Adolf, Szentimrey Imre, Herzogh Hugó, Taubinger Ágoston, Csit. Germanecz Károly tanfölglyelö.

— Lát is a falu odáig, meg aztán halljuk is mi a falut oda?

És ugy lett. Szabó Mátyás uram elvitte Esztert; három hét múlva meg volt az esküvő, azontul meg tudjuk, miként éldegéltek.

Miért is nem megy minden aglegény-jelölt vasuti bakternek?

Ujfalussy Sándor.

Műszaki csapat az alsóbbrendű szervezetek seregéből.

— Hanusz Istvántól. — (Folytatás.)

A szabadban élő pókok legtöbbje tél elején elhal, néhány nagyobb faj azonban több tavaszt lát és többször lép hazasságra, sőt vannak, melyek mnnkás élete 6–7 évre is terjed. A kitelelt kisebb tajuak nagy része vagy nöstényekből, vagy pedig tenyésztő képességet meg el nem ért suhanczokból áll. Sűrűszövetű selyemszákjaikba burkoltan, gyakran találni a fák kérge alatt kitelelő családokat (ilyenek a Clubionák), melyek gondos családfői petezsákjaikat hátukon hordozzák, midőn erdőinkben az avar körül futkosnak. A szobában telelők a kályha fölé szeretnek húzódni.

A potroh belsejét nagyrészt kitöltő mirigy-esatornák tojásfehérnemű, sűrű, ragadós anyagot tartalmaznak, mely a légen azonnal megszilárdul; bajos is volna különben érteni, mikép batorkodik arra a pók azonnal ráboesájtkozni, mihelyt valahol megakasztotta, vagy mikép maradhat azon függve a légen, ha ugrását eltesztelte. Szálai megerősítésénél olykor kövecskéket is használ sulyozó gyanánt; a szálak oly finomak, hogy több ezer ér föl belőlük az ember hajaszála vastagságával. Leenwenhoek azt mondja, hogy 10.000 szál adja egy szakálszál vastagságát, a keresztspók selyméből 90 teszi ki a selyemszál vastagságát, 14-ezer a czérnáét, sőt egy fiatal póknak 4-millió szálát kell összesodorni, hogy hajszál-vastagságu fonalat nyerjünk belőle. Mexico erdőiben ellenben — állítólag — találni olyan erős pókháló-szöveteket, melyek szétszakításával egy erős férfi bátran megmérkőzhetik. A keresztspók-nak 35–40 cm. átmérőjű kerek halóján 120-ezer csomót olvastak meg, így azután megérzi a hálónak még ama gyöngye rezgését is, mit halk zene előidézni képes; hogy piano alkalmával a hegedű- vagy zongora-

játszóhoz zenekedvelésből közelit-e?: kiderítve nincs. de hogy őt érintetlen nem hagyja, az tény.

Ilyen finom szálakból készül a „fogó-háló“, a „lakás-szőnyeg“, „hurok“ a zsákmány lebilincselésére, a „pete-zacsok“ sűrű szövede, az „életmentő-kötél“, valamint az „alattság“ az ifju nemzedék teste gyakorlására. De maga, a röpökdő fehér szálak amaz özöne, mely október derült napjain a légen uszik és melyet népünk „bikanyálnak“ nevez, sem egyéb, mint pókháló, melylyel a vénasszonyok nyara ékeskedik; elkigyózó hosszú fonadékokat ugyanis némely pókfajok ezidőtájt azért boesájtják, hogy azokon fölemelkedhessenek, mihelyt a szálak összetartó ereje elegendő őket a légáramlat szárnyain tovaszállítani. Az átmelegedés következtében alulról fölemelkedő lég és a szálak nemleges villamosága a magasabb légrétegek tevőleges villamoságával szemben csak elősegítik e különös légutazást. A szálak visszasedésével sülyeszthető ez a léghajó, de tova is ragadhatja azt a lég áramlata. Darwin egyizben a száraztól 60 mértföldnyire látott ezrekre menő ilyen elsodort légutás, vöröses pókocsokát, melyek szálaikon hajójára leboesájtkoztak.

Hogy némely pók, az ember tenyerére helyezve, fölfelé irányozza szövíkészlékét, szálakat boesájt vizszintesen, ferdén és tetőirányosan s fölmászik rájuk menekvés végett, mihelyt szövedet a lég szárnyaira emelte: Lister (élt 1633–1711) már tudta. Erősítik ezt Andonin (élt 1797–1841), Walckenauer és mások, de leglítelesebben a moesárok mellett élő pókok, mert mihelyt vízbe esnek, azonnal hozzálátnak mentő szálaik szövééhez. Menge nemrég derítette ki, hogy a bikanyál korántsem véletlenül elszabadult szövet, sem olyan, mely talán még elegendő szövíanyaggal nem rendelkező, fejletlen kis pókoktól származnék, sőt inkább iparterneke fiatal- és öregnek ivarkülönbőség nélkül. A nevezett természetbuvárnak ugyanis leginkább a Thomisus vaticus, Lycosa paludosa, L. saccata, Mioryphantus elevatus fajokat és a Theridium-család több tagját volt szerencséje e léghajósok közt üdvözölni. Őszi vándorlásnak tekinti ő ezt, aminőt ezidőtájt a góték és vizigyíkok is tesznek. A léghajós-pókok közt mind olyanokat ismert föl, melyek nedves réteken, moesárok és vizárkok körül tartózkodnak. Tavasszal ismétlődik e tünemény, de sokkal kisebb mértékben, mert a telet sok őszi utas nem érte át.

(Folyt. köv.)

Közönség köréből.

I.

Alulírott szíves elismeréssel hozom köztudomásra, hogy Méltóságos Ipolyi Arnold püspök önmegbecsülésére — dr. Kiss Mihály s. szolgabíró urközbenjárásával — a szerenésellen véget ért Matula Gáspár árváinak 10 frtot kegyes volt adományozni. — Hálás köszönet az árvák nevében!

Vichnye, 1884. május 1.

Lieskó Ignác.
árva-gyám.

II.

Gróf Hunyady László ömértósága a Lévai tűzoltó-egyesület javára 100 frtot adományozott.

Fogadja a nemes Gróf — a tűzoltó-egylet iránt tanusított jóindulatáért — hálás köszönetemet.

Léván, 1884. április 28.

Pazar Károly,
tűzoltó-egylet főparancsnok.

III.

A Stefánia-árvaház javára 2-frtos adományt volt szíves ujjal küldeni Tek. Köny a József ur, Léva-város tisztelt rendőr-kapitánya, mint Deutsch Herman részére megítélt s általa följánlott összeget.

E szíves adományért hálás köszönetét fejezi ki —
Léván, 1884. május 3.

Az árvaház bizottsága.

IV.

Alapos és többszöri panaszok folytán szíves volt e lapok szerkesztősége a lévai sörregale-bérlőt a közönségnek kiszolgált rossz minőségű söre miatt meginterpellálni.

Ugylátszik — e fölszólítás használt, mert már két hét óta Léván, mondhatni igen jó minőségű sört kapunk, s reméljük, hogy jövőre is ilyen marad.

Léván, 1884. május 3.

Több sörivő.

Irodalom és művészet.

Vörösmarty összes munkái-nak Gyulai Pál által rendezett új kiadásából most jelent meg a 3-4-ik füzet elegáns kiállításban. A kiadásból minden héten egy füzet jelenik meg úgy, hogy 8 füzet képez majd egy kötetet s az egész mű 8 kötetből fog állni. Minden füzet ára 35 kr. Megrendelhető a kiadóhivatalban: Budapest, IV. papnövelde-utca 8. sz.

A Koszoru, a Petőfi társaság szép irodalmi heti közlönyének április 20-iki száma a következő tartalommal jelent meg: A miskolci kakas (rajz), írta Darvas Aladár. — Az oszlopbáró, regény (folyt.) írta Tolnai Lajos. — A szerelmes gyermek, írta Catulle Mendès. — Az antik komedia néhány jelleméről, írta dr. Krausz Jakab. — Még egyszer Hugo Viktor. — „Első kötet”, ismerteti Sz. T. — Csiky új vigjátéka. — Irodalom. — Művészet. — Vegyesek. — Előfizetheti rá: egy évre 8, félévre 4, negyedévre 2 frttal, a kiadóhivatalnál: Budapest, IV. váci-utca, 1. sz.

Magyar Salon címűen f. évi május 1-én egy új irodalmi vállalat indult meg a fővárosban. Egy nagy, illusztrált havi szemle ez, melynek sokoldalúlag fölfelelt tartalmát a legkitünőbb irodalmi és művészi erők közreműködésével kívánják élvezetessé tenni a kiadók; így a többi között Jókai, Pulszky, Vámbéry, Szász Károly, gr. Zichy Jenő, Klapka-tábornok, Mikszáth, Komócsy, Szemere s a többi, legjobbnévű írónk és tudósaink csoportosulnak e folyóirat körül. A havonként megjelenő s számos képpel illusztrált Magyar Salon előfizetési ára egész évre 7 frt, fél-évre 3 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 75 kr. Az előfizetési pénzek a Magyar Salon kiadóhivatalához (Budapest VIII., Kerepesi-ut 13. sz.) küldendők.

Magyarország függetlenségi harca című, Geliich Rikárd honvédtábornok által írt jeles történeti műnek most jelent meg a 10-ik füzete. Ez érdekes műből havonként 2 füzet jelenik meg. Előfizetheti rá: Budapest, Aigner Lajos kiadónál, negyedévre (6 füzet) 2 frt 40 kr —, félévre (12 füzet) 4 frt 80 kral.

Ujfalvy utazása Párisból — Samarkandig című nagyérdemű műből, mely a Révai-testvérek kiadásában megjelenő világhírű utazások könyvtárának egyik legszebb, legvonzóbb részét képezi, most kaptuk az újabb 5 füzetet (9—14). Ujfalvy-Bourdon Maria, e mű tulajdonképeni szerzője, ki férjének farszató vállalatában kitaró, buzgó kísérője volt, a francia író nő szellemével osztja el az unalmat, mit esetleg az ilyen utelirások olvasása okozhatna. A mostani füzetekben a Samarkandban hosszabb időn keresztül tett gondos tanulmányok eredménye van leírva. Samarkand leírásában élénk esettel festett képét nyerjük e nagy és szép városról, melynek multja fölött maga Ujfalvyné is ábrándosan elmereng, a párisi nő, ki csak a jelennek él, a multak fölött töprenkedik, midőn leírja e régi várost, melyben a világtörténelem ó-korának legnagyobb eseményei játszódtak le, s hol a világ legnagyobb urai igyekeztek egymást megfáztatni és egymásfőle kerekedni. Ujfalvyné művében különösen érdekes az, hogy a száraz dolgok mulattató epizódokkal vannak tarkítva, de azért a munka tudományos értéke nem esekélyeib. Anit Ázsia kulturviszonyairól tudni akarunk, azt itt mind megtudhatjuk és szinte jól esik, hogy e kiet-

len vidéken ily kellemes ezízerónék akadt. A helyszínen fölvet képek általánosan megérthetővé teszik még a kissé homályosabb részleteket is. E munka megszerzését ismételtlen ajánljuk mindazoknak, kik az érdekes olvasmányoknak e fajtája iránt is érdeklődnek. Nemesak jó, de szép könyvet is kapnak e műben olcsó áron. — Az egész műből még vagy 16 füzet van hátra, melyek olvasásánál már olvasóink is személyesen győződhetnek meg arról, hogy mindenben igazat mondottunk. — Egy egy fü et ára csak 30 kr, és minden hazai könyvkereskedés utján megszerezhető.

Nyilttér.*)

Alulírott vas-, fűszer- és vegyeskereskedésben egy jónázból való, 14-éves fiú-tanulónak fölvetetik,

akár a z o n n a l, akár az iskolai vizsgák után. Akik vizsgák után szándékoznak belépni, azok — szükséges, hogy alulírotthoz minél előbb küldjék be ajánlataikat.

Verebély,

Czirok István,
kereskedő.

*) E rovat tartalmáért nem felelős a Szerk.

Lévai piaciárak

Rovatvezető: Köny a József város-kapitány.

Buza: mmázsánsként 8 frt. 30 kr — 8 frt 80 kr.
Kétszeres 6 frt — kr — 6 frt. 60 kr. Rozs: 7 frt 80 kr — 8 frt — kr. Árpa: 7 frt 30 kr — 8 frt — kr. Zab: 7 frt 80 kr — 8 frt — kr. Kukorica: 6 frt 80 kr — 7 frt — kr. Bab: 8 frt 80 kr — 9 frt — kr. Lenese: 12 frt 80 kr — 13 frt 30 kr. Köles: 5 frt. A többi árak nem változtak.

Szerkesztői üzenet.

— Parmenio-nak. — Egy kissé nagyon is romantikus, mert át épi a valóság korlátait. Csizolás végett alhoz értő kezekbe adtuk, mint az előbbi is; majd meglátjuk, az új köntöben, megjelenhetnek-e.

— Boccaccio-nak. — Majd sort kerítünk rá.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Hollo Sandor.**

18. szám.

H I R D E T É S E K.

Május 4, 1884.

94.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Besse Dávid a lévai takarékpénztár igazgatója végrehajthatónak, özv. **Juhász Andrásné** szül. **Czegiédi Mária** végrehajtást szenvedő elleni **671 frt 52 kr** tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében özvgy Juhász Andrásné szül. Czegiédi Mária a lévai 1517. sz. tjkvben A 1 sorszám alatti fekvőségben osztatlan felerészére és tartozékára **550 frt o. é.** — továbbá a lévai 1587/b sz. tjkvben A 1 sorszám alatti fekvőségére az árverést **45 frtban** cenzell megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok a 1884-évi május hó 27-ik napján délután 10 órakor, Léva mezővárosában, a kir. telekkönyvi iktató hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatul fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának **10%-át**, vagyis a lévai 1517. ívben az A 1 sorszám alatti fekvőség osztatlan fele részére **55 frt o. é.** és a lévai 1587/b sz. tjkvben az A 1 sorszám alatti fekvőségre nézve pedig **4 frt 50 kr o. é.** készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván, 1884. évi február hó 15. napján.

A lévai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

GYENES JÓZSEF, kir. járásbíró.

95.

II.

Póthirdetmény.

A lévai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Pozsar Ferencz szül. Jelsicz Mária budapesti lakos végrehajthatónak íj. **Kacsenyecz János** lévai lakos végrehajtást szenvedő elleni **200 frt** s járuléka iránti végrehajtási ügyében 224/1884. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben az íj. Kacsenyecz Jánosnak a lévai 1195. sz. tjkvben A 1 sorszám alatti fekvőségére és 444. összeírású száma lakházára **1808 frt** kikiáltási árban 1884. évi május hó 28-ik napjának délelőtti 10 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t. cz. 167. §-a alapján a lévai takarékpénztár végrehajtható érdekében is **230 frt** tőke követelése s járuléka, úgy ezuttal megállapított **7 frt 65 kr** árverés kérti költség kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt Léván, 1884. évi márczius hó 7. napján.

A lévai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

GYENES JÓZSEF, kir. járásbíró.

Utazó ügynökök

ismeretlen cégek varrógépeit magas arakon kínálják, előpénzeket vesznek föl és azután rossz gépeket küldenek utánvételek mellett.

E vidéken ilyenektől rendelni fölöslegessé válik, miután nálam mindig vannak raktáron

Howe, Singer, Wehler & Wilson. Badenia és Anger-

VARRÓGÉPEK

és minden előleg nélkül **75-kraiczáros** —, de még kisebb részlet-fizetésre is adom azokat **5-évi jótállás** mellett.

Családi célokra **Singer-gépeket** ajánlok harminczhat forintért.

96-3.

FISCHER MIKSA kereskedése
Léván.

Hirdetés.

Bolemán Ede
gyógyszertárában

mindennemű

Ásványvizek

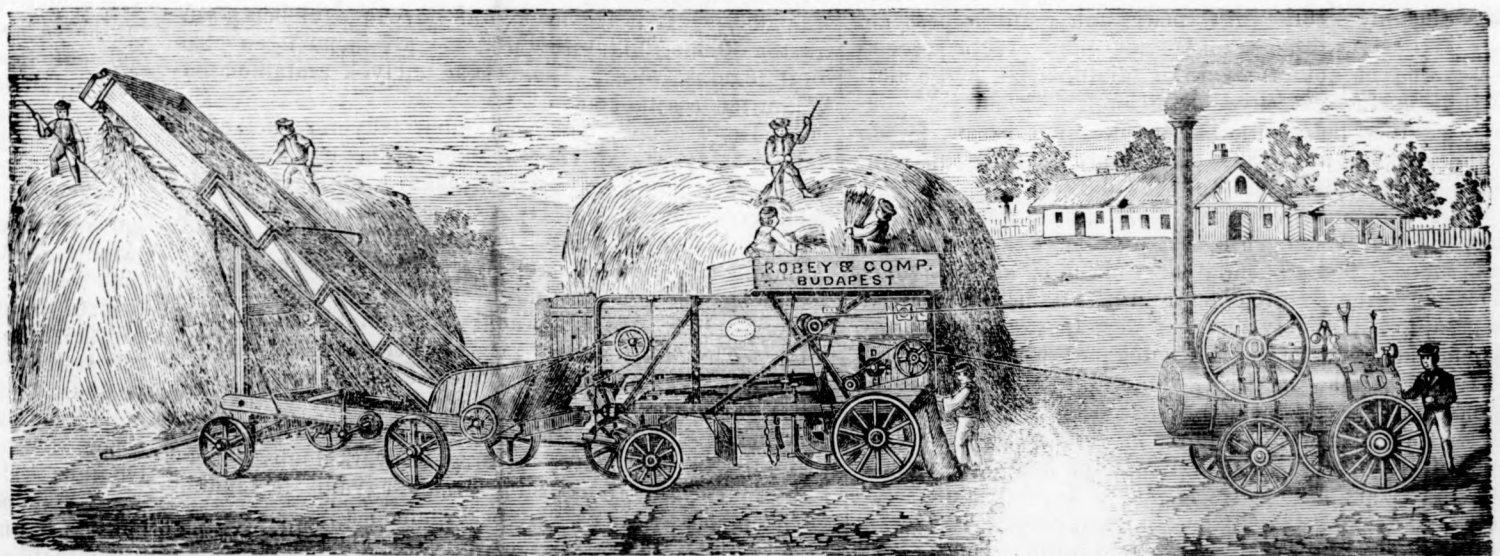
megbízható

friss töltésben

kaphatók. 97.

ROBEY & COMP.

BUDAPEST, Üllői ut 35

Gőzcseplőgép-készleteket venni szándékozik sziveskedjenek a gyári árak iránt **ROBEY & Comp.**-hoz, mint az eredeti vasgerendás cseplőgép gyárosaihoz fordulni. — 2½, 4, 6, 8, 10 és 12-lőerejű cseplő-szedetek gyárunkban mindenkor készletben vannak.